

II VALTAKUNNALLINEN TUPAKKA JA TERVEYS -PÄIVÄ
Työpajat 11.12.2006
Ajankohtaista terveystarkastajille tupakan vähittäismyynnistä ja
ikärajavalvonnasta

Pirkko Ekholm
Lakimies, STTV

Terveys 2015 –tavoite

- Nuorten tupakoinnin vähentäminen ja aloitussiän nostaminen
- Ohjaa myös STTV:n toimintaa

Mitä valvotaan?

- Tupakkalain nojalla valvotaan tupakkatuotteita
  - Tupakkakasvia sisältävät tuotteet
  - Tupakointivälineet
  - Tupakkajäljitemät
    - Esim. suklaamakeiset
- Kunnan tupakkavalvonnan kohteet
  - myynti, mainonta, tupakointikiellot- ja rajoitukset
  - Kunnan alueella

Mainonnan valvonnan työnjako?

STTV valvoo myös mainontaa

- valtakunnan tasolla
- Usean läänin alueella
- Samanaikaisesti usean kunnan alueella
- Maahantuojaan tai keskusliikkeen toteuttamat kampanjat
- Uutta tupakkalain tulkintaa edellyttävät tapaukset yhdenkin kunnan alueella toteutettuna
  - Ilmoitus STTV:lle

Mainonnan valvonnan työnjako?

Kunta valvoo myös mainontaa

- Kunnan alueella toimivat yrittäjät
- Esim. paikallislehdet, kotitalouksiin jaettavat julkaisut
- Kunnan antama kielto ja uhkasakko tarvittaessa
- Ei edellytä uutta tupakkalain tulkintaa
- STTV antaa ohjausta mainonnan ja myynnin valvonnassa

SIKARIT
ARKEEN
JA
JUHLAAN

SIKARI
SHOPISTA
TERVETULOA

Mitä on tulossa?

- Uusia tuotteita tulossa markkinoille
  - Nikotiinihammastahna
  - Nikotiinidrinkit
  - Yrttinuuska ja vesipiiput
  - Savuttomat tupakat
- Alaikäiset uusi käyttäjäryhmä
  - nettimyynti
  - Ikäraja- ja valvonta ei toimi internetissä

- Tupakkalain 2 § 1 mom. 5-kohta;
TUPAKKAJÄLJITELMÄ
- MAINONNAN VALVONTA!
- Muilta osin elintarvike (EVI, KUVI)
- Myynnissä kioskeissa ja päivittäistavarakaupoissa
- Uudet pakkausmerkinnät käyttöön 28.2.2005 mennessä.
- Maahantuoja Oy Lansas Trading Ab

NO SMOKER GUM

- Valmistuttaja Arctic Point Oy Ltd, Sodankylä
- Sisältää tupakkavalmistetta (nikotiinipitoisuus max 0,5 mg/pala
- Porvoossa kahvilan makeishyllyssä ja Tammisaarella kirpputorilla myynnissä
- Lääkelaitos ei ole rekisteröinyt lääkevalmisteksi, ei sovellu nikotiinikorvaushoitoon
- Tupakkatuote
- Tupakkalain mainontakielto, ikärajavaltvonta
- Vähittäismyyntipakkauksessa varoitusmerkinnät STM 641/2002 3 §:
- ”Tämä tupakkatuote voi vaarantaa terveytesi ja aiheuttaa riippuvuutta”
- Ainesosailmoitus vuosittain STTV:lle

Tupakan myyntipaikan tarkastus

- Painopisteet valvontaohjelmassa:
  - Ikärajavaivonta
    - Koulujen, kerhojen, harrastustilojen läheisyydessä olevat myyntipaikat, esim. kioskit
  - Kaikki automaattiset myyntilaitteet kunnan alueella
  - Alaikäisiin kohdistuva mainonta
    - myös myymälämainonta kielletty
    - Pakkaukset eivät saa olla mainonnallisia
    - Koskee myös esillepanoa myymälässä

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden ikärajavaivonta

- Tupakkalain säännökset
  - Myynti kielletty alle 18-vuotiaalle tupakkalain 10 §:n nojalla
  - Koskee myös muuta luovuttamista
    - esim. ilmaisjakelu, koepolito
  - Välittäminen ja hallussapito sallittu
    - Vrt. alkoholilaki: välittäminen ja hallussapito kielletty alkoholijuomien osalta

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden ikärajavaltvonta

- Omavaltvontasuunitelma
  - Elinkeinonharjoittaja laatii, toteuttaa ja kustantaa
    - Estetään luovuttaminen alaikäiselle
  - STM:n määräyskokoelma (dnro 1999/53)
    - esim. ilmaisjakelu, koepoltto
  - Välittäminen ja hallussapito sallittu
    - Vrt. alkoholilaki: välittäminen ja hallussapito kielletty alkoholijuomien osalta

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden ikärajavaivonta

- Automaattinen myyntilaite
  - Tupakkalain 11 §
    - Jatkuva valvonta
    - Sijoittelu
    - Myyntikielto-opaste
    - Estetään luovuttaminen alaikäiselle
  - Sijoittamisesta ja valvonnasta vastaa sijoittamispaikan omistaja, haltija, vastaava hoitaja tai tähän nimetty työntekijä
    - Mainontakielto; hintamerkinntät

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden ikärajavaivonta

- Myyntikielto-opaste
  - STM:n asetuksen (225/1977)11 §
    - Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntipisteessä
    - Automaattisessa myyntilaitteessa
    - Asiakkaiden hyvin havaittavissa teksti:

**Tupakanmyynti alle 18-vuotiaalle on kielletty.
Tupakka aiheuttaa riippuvuuden ja vahingoittaa terveyttä.**

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden ikärajavaivonta

- Myyntikielto-opaste
  - STM:n määräyskokoelman (dnro 1999:53) suositus:
    - Lisäksi voi olla lause:
” Nuori henkilö varaudu todistamaan ikäsi”
    - Ei korvaa STM:n asetuksen mukaista ilmoitusta

K-18**Näytäthän paperisi,**
jos ostat alkoholla, tupakkaa tai nikotiinivalmisteita.Alkoholi- ja tupakkatuotteiden sekä nikotiinikorvausvalmisteiden myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty.

- Henkilöpapereiden näyttämiseen kehottavat opasteet eivät saa viedä **päähuomiota** STM:n asetuksen edellyttämältä myyntikielto-ilmoitukselta
- Ei korvaa terveysterveystieteen sisältävää lakisääteistä myyntikieltoilmoitusta
- K-18 ilmaisu, värimaailma
- Tupakkateollisuus mukana

Hyväksymme seuraavat henkilöllisyystodistukset:
 passi, henkilökortti, kuvallinen kela-kortti ja ajokortti.

EUROOPAN
EUROPEISKA

SUOMI
FINLAND

Hyväksymme seuraavat henkilöllisyystodistukset:
passi, henkilökortti, kuvallinen kela-kortti ja ajokortti.

Vasemmalla viralliset hyväksytyt henkilötodistukset tarran 160 x 150 mm – kiinnitys esim. kassan yläpuolelle pylvääseen/ tolppaan.

Oikealla esite (A3) kiinnitettäväksi kiinnitettäväksi taukotilan ilmoitustaululle muistuttamaan ikärajojen noudattamisesta.

SINUN ROOLISI ON ERITYISEN TÄRKEÄ!

VASTUU ON MEIDÄN:

Lain mukaan alkoholi- ja tupakkatuotteiden ja nikotiinikorvausvalmisteiden myynti on kielletty alle 18-vuotiaille.
Lähtien lähtökohdaksi on suojella nuorten terveyttä - ennen kaikkea, että nuoret käyttävät alkoholi- ja tupakkatuotteita tai nikotiinikorvausvalmisteita.
Vastuun siinä on noudattamisesta on yhteinen, mutta sinun roolisi, jotta myyt näitä tuotteita, on erityisen tärkeä.
Alkoholitapaa varmistaa vain noudattaminen, on kyllä henkilöpaperit kaikissa muissa. Nuorten ikä on valvottu ensisijaisesti pelien aikana perusteella.
Et voi myydä laillista alkoholi- ja tupakkatuotteita tai nikotiinikorvausvalmisteita, jos nuorella ei ole esittämällä henkilöpaperia.
Et voi myydä laillista alkoholi- ja tupakkatuotteita tai nikotiinikorvausvalmisteita, jos hän saanee ostavansa ne täysi-ikäisellä ystävänsä kanssa vanhemmiltaan.

MUISTA KYSYÄ HENKILÖPAPERIT

K-18
Näytähän paperisi,
jos ostat alkoholia, tupakkaa tai nikotiinivalmisteita.

K-18 Näytähän paperisi,
jos ostat alkoholia, tupakkaa tai nikotiinivalmisteita.

Tupakan myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty. Tupakka aiheuttaa riippuvuuden ja vahingoittaa terveyttä.

K-18

Näytähän paperisi,
jos ostat alkoholia, tupakkaa tai nikotiinivalmisteita.

Alkoholi- ja tupakkatuotteiden sekä nikotiinikorvausvalmisteiden myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty.

K-18

Näytähän paperisi, jos ostat alkoholia, tupakkaa tai nikotiinivalmisteita.

Alkoholi- ja tupakkatuotteiden sekä nikotiinikorvausvalmisteiden myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Perustarra 250 x 60 mm: Kiinnitys palvelutiskiini, kassahihnan reunaan ym.

Alapuolella 280 x 25 mm ja oikealla 95 x 120 mm tarrat: Tupakkalaissa määritelty teksti kiinnitettäväksi kassan läheisyyteen, esimerkiksi automaattiin tai tupakkatelineeseen.

K-18

Tupakan myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Tupakka aiheuttaa riippuvuuden ja vahingoittaa terveyttä.

Perustarra 95 x 120 mm: Kiinnitys kassapääteen lähelle. Tämä tarran myös kaksipuolisena ovitarrana tummemman sinisenä.

Tupakan myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty. Tupakka aiheuttaa riippuvuuden ja vahingoittaa terveyttä.

Tupakan myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty. Tupakka aiheuttaa riippuvuuden ja vahingoittaa terveyttä.

Tupakan myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty

NUORI HENKILÖ VARAUDU TODISTAMAAN IKÄSI

TUPAKKA AIHEUTTAA RIIPPUVUUDEN JA

VAHINGOITTA TERVEYTTÄ

Muuta myyntipaikan tarkastuksesta:

- Suussa käytettävä tupakka l. nuuska
- Tupakkalain 10 a §
- Maahantuonti, myynti, muu luovuttaminen ja mainonta kielletty
- Usein elintarvikemyymälöissä pakastimissa –herkästi pilaantuva tuote
- Havainnoista ilmoitetaan poliisille
- Nikotiinivalmisteet

NIKOTIINIVALMISTEET

- valvonta tarkoituksenmukaista muun ympäristöterveydenhuollon lain mukaisen tarkastuksen yhteydessä
- Valvonta perustuu lääkelakiin
- tupakkaa myyvissä kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa.
- Ei automaattisissa myyntilaitteissa, ravintoloissa tai alle 18-vuotiaille.
- Kunnat ilmoittavat Lääkelaitokselle luvan antamisesta ja myynnin lopettamisesta
- Lääkelaitos julkaisee verkkosivuillaan luettelon luvan saaneista myyntipaikoista ja myyntipaikoista, joiden nikotiinivalmisteiden vähittäismyynti on lopetettu/ peruutettu.
- Lääkelaitos voi antaa tarkempia määräyksiä tupakkavieroituksesta ja nikotiinivalmisteiden käytöstä –ei valmisteilla tällaisia määräyksiä.

Nikotiinivalmisteiden sijoittelusta vähittäismyymälässä ja lupahakemuksen sisällöstä voidaan säätää tarkemmin asetuksella: tällaista asetusta ei toistaiseksi valmisteilla.

Lisätietoa:

•STM:n kuntatiedote 1/2006

[Nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen lääkevalmisteiden myynti kaupoista, huoltoasemilta ja kioskeista](#)

Kuntaliiton yleiskirje

[Nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen valmisteiden myynnin luvanvaraisuus ja valvonta sekä erät muut lääkelain muutokset \(22/2006\)](#)

LISÄTIETOJA:

Tuotevalvonta, mainonta, alaikäismyynti:

Lakimies Pirkko Ekholm, pirkko.ekholm@sttv.fi

Tupakointikiellot ja –rajoitukset

Ylitarkastaja Kaisa Mäntynen, kaisa.mantynen@sttv.fi